

ДА НИЈЕ СТРАШНО... БИЛО БИ СМЕШНО

Завршила се још једна школска година. Наравно, успешно. Велики је број одличних ученика, нарочито на југу. Сви су успешно положили малу и велику матуру, а затим се уписали у средње школе и на факултете који имају савремене и занимљиве програме, подршку послодаваца, а гарантују брзо запослење и високу плату.

Ученици и наставници су отишли на заслужени одмор. Ученици ће моћи да спавају бар до подне, а пријатне летње ноћи да проводе пијући пиво по парковима, кладионицама и другим сличним местима (чак и они малолетни). После пива, могу да се рекреирају шарајући по фасадама, обарајући саобраћајне знаке и сл.

Наставници и учитељи су успешно поделили сведочанства, а сада иду на семинаре на којима ће научити како да предају градиво по новим програмима уз примену савремених технологија које често и немају.

Све се одвија под будним и брижним оком министра Шарчевића, који је поставио темеље савремене просвете Србије. Као и сваки политичар, он успешно од пораза прави победе. Министар се залаже за рад у једној смени и са поносом истиче како ће наредне школске године више од 250 школа држати наставу у једној смени. Значи ли то да су те школе дограђене, проширене? Наравно – не! Министар, у ствари, демографску катастрофу у Србији проглашава корисном за просвету. Сви осим њега знају да се број одељења у школама смањује, а и одељења имају по двадесетак или мање ђака. На пример, моја школа је пре двадесет година имала 1850, а сада 1050 ђака. За неку годину и ми ћемо моћи да радимо у једној смени.

Министар Шарчевић је „измислио” и дуално образовање, које је повећало број часова праксе и учрстило везу између ученика, будућих радника и послодаваца. Заборавио је да су у време када је он ишао у школу постојале „Школе ученика у привреди” у којима су ученици имали праксу у сопственим радионицама и фабрикама које су још радиле.

Увођење е-дневника је најављено на велика звона јер олакшава вођење евиденција, штампање извештаја и сл. Међутим, министар није рекао да велики број школа има спор интернет или га нема уопште, па колеге морају да користе интернет са мобилних телефона или администрацију раде код куће. На крају школске године се дешавало да за један час није могуће прелистати оцене свих ученика из само једног предмета. Министар каже да је просветним радницима у е-дневнику све доступно „на КЛИК”, али истина је да само за уписивање једне оцене треба седам пута кликнути!

До сада су ученици на крају осмог разреда добијали три документа: Сведочанство о завршеном осмом разреду, Потврду да су изашли на завршни испит и да су завршили основну школу. У циљу смањења папирологије и администрације, ове године су добили и четврти документ: Дигитално сведочанство о завршеном осмом разреду, наравно - у штампаној форми. Број разних извештаја који се уписују у е-дневник или штампају из њега толико се повећао да ће министар после укидања забране запошљавања морати да прими пуно нових радника који ће имати задатак само да их читају.

Сваке године се повећава проценат ученика који завршавају основну и средњу школу, а и просечна оцена је све већа. И то је успех нашег просветног система. Чак и ученици који само понекад сврате у школу успешно завршавају разред. У основним школама таквим ђацима се евентуално смањи оцена из владања јер искључење из школе по закону није могуће, а родитељи најчешће не дају сагласност за премештај у другу школу. Већина средњих школа има проблем са малим бројем ђака па правдају изостанке само да имају ђака на списку. Последњих дана школске године родитељи поднесу захтев да се њиховом детету омогући полагање разредног испита јер нема закључене оцене. По закону, школа мора да организује припремну наставу за такве ученике, што за осмаке износи више од 200 часова за две недеље, односно 20 часова дневно. Поред тога, треба писати и припреме за те часове, а ученици на њих често и не долазе. Ако ученик падне на разредном испиту, родитељ има право на жалбу. Тада се најчешће укључује и просветна инспекција па школа и наставници надрљају ако им недостаје макар један зарез у неком документу или нека припрема за час. Зато наставници лепо упишу двојку ако виде ученика макар једном у полугодишту. И вук сит и овце на броју! Родитељи ученика који неће да уче све чешће траже да њихова деца иду по ИОП-у 2 јер се тиме скоро потпуно елиминише могућност да понављају. На ова два начина се повећава просечна оцена и проценат оних

који завравају школу без учења, без стечене радне навике и који ће вероватно бити социјални случајеви.

У школама се сваке године одржавају разни семинари за борбу против насиља и дискриминације деце и ученика, а односе се и на заштиту запослених. На часовима одељењског старешине се редовно читају изводи из закона који се односе на права детета и ученика. Наравно, ученици запамте само део о својим правима па сваки час иду у стручну службу или код директора школе да се жале на све и свашта. У једној школи су се ученици петог разреда жалили што је петнестоминутна писмена вежба трајала 20 минута. Кад дођу у старије разреде основне школе и у средњу школу, псују наставнике, назвају их будалама, идиотима, излазе без дозволе са часова и сл. *Провоцирање професора за њих је нормална појава, али он није имао право да је ошамари.* Ово је изјавио новинару Политике друг ученице која је, незадовољна оценом, ометала час и села на професоров сто. За такве прекршаје ученици углавном добијају благе казне због компликоване процедуре, а и зато што за казну премештај у другу школу или друштвено користан рад треба сагласност родитеља, коју они углавном не дају. Просветни радници за сличне прекршаје према ученицима добијају далеко строжије казне па и отказе.

Једна од иновација министра Шарчевића су тзв. *спирални програми* (коришћени пре тридесетак година). На пример, у лекцијама биологије за пети разред има и по двадесетак нових појмова без објашњења (до сада је било по пет-шест са објашњењем). Инсистира се да деца траже објашњења на интернету и у енциклопедијама, а чињеница је да многа деца немају интернет, а поготово литературу за све предмете. Код овог концепта је проблем што се у наредним годинама, када градиво треба да се проширује, долази до ефекта „препознавања градива” па долази до пада мотивације за учење и, наравно, мање усвојеног градива.

Резултате ћемо вероватно поправити снижавањем критеријума за оцењивање као што је учињено ове године на завршном испиту за осми разред. Пошто су резултати на пробном тесту били лоши, за прави тест су дати лакши задаци. Бољим резултатима ће допринети и то што ће на завршним испитима од идуће године ученицима дежурати њихови наставници (изјава министра Шарчевића),

На жалост министра, ни ово није новост јер је постојало до пре петнаестак година па је промењено због масовно пуштања да ученици преписују.

Надам се да идуће школске године неће бити много *генијалних* идеја из министарства просвете, да ће се смањити број непотребних извештаја, бесмислених семинара...

Свим ученицима и запосленима у просвети желим срећан завршетак школске 2018/2019. године и почетак школске 2019/2020. године.

Никица Павловић,
члан Извршног одбора
ГСПРС НЕЗАВИСНОСТ